

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 22. aprila 1932 je bilo pripeljanih 178 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 50 do 70 Din; 7 do 9 tednov stari 80 do 100 Din; 3 do 4 mesece stari 150 do 200 Din; 5 do 7 mesecev stari 300 do 350 Din; 8 do 10 mesecev stari 400 do 450 Din, eno leto stari 600 do 750 Din. 1 kg žive teže so prodajali po 5 do 6 Din; 1 kg mrtve teže pa po 7 do 8.25 Din. Prodanih je bilo 108 komadov.

ŠESTDESETLETNICA DR. KOROŠČA.

Dvanajstega maja bo naš voditelj dr. Anton Korošec obhajal svojo šestdesetletnico. Dr. Korošec je vse svoje življenje in vse svoje izredne zmožnosti posvetil delu za dobrobit in napredek slovenskega ljudstva. Nemisljivo so njegove zasluge na prosvetnem, združnogo-gospodarskem in zlasti na političnem polju. Vsa naša politična zgodovina zadnjih desetletij je neločljivo zvezana z njegovim imenom. Zato je dolžnost vseh zavednih Slovencev, da se ob tej priliki oddolžimo svojemu voditelju ter se spomnimo njega, ki mu gre zahvala za velik del našega napredka, blagostanja in politične moči. Vabimo svoje prijatelje po vsej Sloveniji, da takoj ustanove odbore za proslavo Koroščeve 60 letnice, ki naj se vrši povsodi v mesecu maju. Naj bo ta proslava izraz hvaležnosti, vdanosti in zvestobe, ki jo čuti slovensko ljudstvo do svojega voditelja dr. Antona Korošča!

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo, dne 1. maja popoldne po večernicah se vrši običajen mesečni sestanek fantovskega krožka, na katerega se vabijo vsi poštene šentpeterski fantje. Ob tej priliki se bodo tudi poslovili od tovarišev, ki nastopijo vojaško službo. — V Nebovi je umrla ena izmed najstarejših šentpeterčank 81 letna vdova prevžitkarica Zelez-

nik Barbara. Naj v miru počiva! — Precej novih knjig si je zopet nabavilo prosvetno društvo »Skala«. Kdor ima čas in veselje do lepe knjige, naj se poslužuje društvene knjižice.

Sv. Ana v Slov. goricah. Dne 17. tega meseca nas je neka notranja slutnja vlekla k Negovili. In zakaj? Zato, ker so uprizorili tamošnji fantje fantovskega odseka velezanimivo ljudsko igro »Pri kapelici«. Igra nam je segala v srce, da me veže dolžnost, izreči javno častitko. Fantje in dekleta, izvrstno ste se odrezali! Kljub slabi in dolgi poti nam ni bilo žal, da smo prišli k negovski mladini, le tako naprej! V programu imamo tudi mi fantje pri Sv. Ani isto igro. Zato smo pohiteli najprej gledat v Negovo. Ker se nam je igra zdela primerna, polna šaljivih in tudi resnih prizorov, upamo, da jo bomo v najkrajšem času tudi mi uprizorili. Na to prireditev že sedaj vabimo ves domačine, staro in mlado ter naše ožje sosedo, da nas posetite ter napolnite našo dvorano do zadnjega kotička.

Polzela. Menda nobena prireditev — če iz-
vzamemo Pasijon — ni vzbudila širše Savinjske doline toliko zanimanja kot predstoječa prireditev »Veronike Deseniške«, drama v petih dejanjih, katero uprizori dramatični odsek katoliškega prosvetnega društva na Polzeli v nedeljo, dne 8. maja v prosvetnem domu. Prosimo, da si občinstvo po možnosti preskrbi vstopnice že v predprodaji, si zagotovi sigurne in dobre prostore ter reši gneče pri blagajni. Vstopnice se dobijo osebno v gostilni Cizej, pisмено pa pri katoliškem prosvetnem društvu Polzela.

Gornjigrad. Nikdo v gornjegrajskem okraju naj ne prezre nadvse krasne igre »Ben Hur«, katero vprizori v kaplanijski dvorani Katoliško prosvetno društvo v Gornjemgradu pod vodstvom nadvse požrtvovalnega in pa delavnega g. Ranta. Ben Hur je ena izmed tistih iger, pri kateri se pokaže vsa nekdanja rimska oholost in prevzetnost, odeda v škrlat in zlatino. Videti boš tudi ponosne Grke in podjarmljeno, toda prekanjeno judovsko ljudstvo. Igra se godi za časa, ko je prebival na zemlji naš Zveličar, katerega slavnostni spreved bo viden tudi na odru. V igri nastopi preko 30 igralcev, vsi v živobarvnih oblekah iz takratnih časov, katere si je društvo samo v ta

namen nabavilo. Predstavljal se bo igra trikrat, in sicer dne 30. aprila ob 8. uri zvečer, dne 1. maja ob 3. uri popoldne in na Vnebohod ob 3. uri popoldne. Igra ima devet slik in bo trajala nad tri ure. Vstopnina bo običajna. Vabite se vsi od blizu in daleč, da prav gotovo pridete pogledat to krasno igro, ker kaj takega se dosedaj še v tem okraju ni igralo. V obilnem številu na svidenje v Gornjemgradu!

Vojnik. V starih listih zgodovine, čudne zgodbe se hero, kako vse stvari na svetu vedno se spreminjajo. Tam, kjer nekdanj celjski grad — zlobe dom, krivec nešteti, v blesku, zlatu je sijal, tam so danes razvaline, ki nam nemo govore kako svetna slava mine. — Spodaj pa vas Teharje — dom junakov, plemičev, ki so bili boj s krivico, za poštenje in pravico. Njih ni strl časa zob, rja ne zakladov snela — vendar lepša in vesela jim je sreča zažarela. — To so glavne misli igre, ki se bo igrala pri nas v nedeljo, dne 8. maja in potem še ponovila na binkoštni pondeljek. In to menda že vsak ve, da »Mlinarjev Janez« je igril ime. Vojničani in Celjani, Teharčani, Šmarčani in še drugi tam okrog, k igri vsi ste vabljeni!

Vojnik. Katoliško izobraževalno društvo v Vojniku priredi v nedeljo, dne 1. maja materski dan s pestrim sporedom. Vabljeni zlasti naše matere!

Sromlje. V nedeljo, dne 10. aprila je uprizorilo naše izobraževalno društvo Finžgarjevo igro »Razvalina življenja«. Igralci so v splošno zadovoljnost rešili svoje vloge. Mnogo zaslug si je stekel g. Anton Černologar, trgovec in podobar v Sromljah, ki je že mnogo napravil brezplačno v prid društvu. V zadnjem času je naslikal nove kuliše, ki so res kras našega, sicer preprostega odra. Zato mu na tem mestu izrekamo najlepšo zahvalo.

Vse pride enkrat na dan.

Zadnje dni so zaprli v Berlinu Jakob Hellmann, ki je umoril pred 11 leti svojega tovariša v kamnolomu. Hellmann je spremenil svoje pravo ime in se je kretal povsem varno po Berlinu. Popolnoma slučajno je izsledil policijski uradnik pri snajenju svoje pisalne mize tirnico iz leta 1921, katere foto-

sest in proučil razmere najemnikov in podložnikov. Po tem sporočilu je bil oskrbnik v največji negotovosti: Ali naj opozori duhovnega kneza na nevarnost, ki mu prete po teh krajih, ali ga naj pusti v posete? Po dolgem oklevanju za in proti se je zatekel k Emi in jej potožil dvome. Za svet vprašana se je postavila odločno na stališče, da je ravno sedaj prilika in potreba, da obišče škof kraje, katere ogrožata obup ter smrt! Njena je obveljala. Visokemu gospodu ni bil poslan nobeden sel, ki bi bil posvaril njega in spremstvo pred smrtjo, ako bi se upal preko praga, katerega je prestopila črnoprogasta krava — kuga!

Do Celja še ni bila prodrila kuga, radi tega ni krškemu škofu nikdo namignil, da tvega življenje, ako se poda na pot v dolino smrti ob Bistrici in Sotli. Iz Celja je krenil visoki dostojanstvenik do Št. Jurja po cesti, od tamkaj po kolovoznih potih na konjih preko Prevorja in mimo Zagorja na Pilštajn. Začudeno je gledal škof in spremljevalci, kako so zrl ljudje le od daleč na spreved. Niti eden se ni približal, da bi bil izkazal dolžno čast vladiki in poprosil blagoslova. Celo v Lesični je

bil sprejem bolj klavern. Škofu se je mudilo v zanj pripravljene sobane na gradu Hartenštajn. Bil je zbit ter zmučen od dolge vožnje in ježe, res potreben mirnega odpočitka. Izrazil je tudi željo, da bi prebil rad nekaj dni brez sprejemov. Itak se misli pomuditi dalje časa v njemu popolnoma tujih krajih, prilike bo dovolj za poslušanje gosposkih in ljudskih prošenj.

Vrhovni gospodar gradov ter ogromne posesti v pražupniji Pilštajn je prebil prvo noč v zanj lepo pripravljenem Hartenštajnu poɦvalno. Zjutraj se je divil razgledu po Bistriški dolinici do Kozjega. Blaženi mir so prekinjali le težki udarci vodnih kladiv v Lesični. Če bi pa ne bilo nabijanja po nakovalih, bi bilo preveč tihotno. Presveto daritev je opravil v grajski kapeli. Po zajtrku je posetil župno cerkev in grad Pilštajn, odkoder je še mikavnejši pogled na njegovo od vseh strani od hribov zaščiteno kraljestvo. Popoldne se je razgovarjal z oskrbnikom in zvedel marsikaj, kar bi rabilo nujno popravka, odprave ter nove nabave.

Drugo jutro ni bilo na spregled njegovega

omedlelo in na kose je bilo razcefranih več dragocenih oblek. Vendar pa so levinjo spravili nazaj, predno je naredila kaj škode.

Stoletnica prve železnice v bivši Avstriji.

Dne 1. avgusta 1932 bo preteklo ravno 100 let, odkar je bil predan del zgrajene prve avstrijske železnice prometu. Prva avstrijska železnica je spajala vodni zvezi: Donava — Moldava. Prvotno je bila dolga 129, a poznejšim podaljškom Linz — Gmunden 200 kilometrov, eno ter ozkotirna (1106 mm). Ni bila samo to prva železnica po ozemlju tedanje nemške zveze, ampak tudi prva večja. Francozi so predali

grafija se je ujemala z zločincem, katerega so vtaknili pod ključ čisto radi druge hudobije. Razkrinkani Hellmann je priznal po dolgem oklevanju tudi 11 let stari umor.

Neki Häuer v Šleziji je umoril l. 1919 krošnjarja in je pobegnil. Zaprl so morilčevega delavskega tovariša in bi bil skoraj obsojen. V omenjenem letu je bilo izseljevanje iz Šlezije v Južno Ameriko na dnevnem redu in nekaj povsem lahkega. Posebno rudarji so se tedaj močno izseljevali. Nek izseljenec rudar, ki je delal nekoč s H. v jami, je našel morilca pri kopanju solitra v južnoameriški državi Čile v največji stiski. Nikdo pa tedaj ni znal, da je H. zločinec. Med na novo naseljenim rudarjem in H. je pognalo v kratkem odkrito prijateljstvo, ki se je posebno poglobilo, ko je pričelo med salpeterskim delavstvom, ki je obstojalo po pretežni večini iz Indijancev, mezno gibanje, pri katerem so tudi sodelovali delavci iz Evrope. Prišlo je do pobune med delavstvom, vojaštvo je prihitelo ter streljalo. Med težko ranjenimi je bil tudi H. Ko je bil v zadnjih izdihljajih, je priznal prijatelju zločin. On je bil krošnjarjev morilec, katerega so še pa vedno iskali v domovini. Pred poklicno pričo je bil še sestavljen zapisnik in H. je umrl. Prepis zapisnika je bil poslan v Nemčijo in je razvozljal zagotetno zadevo smrti krošnjarja.

Lovski pomočnik Kauff je ustrelil leta 1904 v Holsteinu logarja Drevelsena. Lepega jutra so našli gozdarja ustreljenega v lovišču. Splošno mnenje je bilo, da je postal smrtna žrtev divjih lovcev. Ker so res nekateri divji lovci grozili logarju, so jih več zaprli. Ves sum se je pa slednjič oklenil enega, ki ni mogel dokazati, da bi ne bil ob času umora v lovišču. Čeravno je govoril proti njemu le sum in dasi je zatrjeval popolno nedolžnost, je bil obsojen na 10 let ječe. Lovskega pomočnika Kauffa ni nikdo osumil. Prosil je kmalu nato za prestavo in nikdo ni več slišal o njem.

Leta 1914 je padel na ruskem bojišču

narednik Kauff. Med papirji, katere so našli pri padlem, je bilo tudi priznanje, da je on ustrelil logarja iz zasede, ker je upal, da bo po umoru lahko poročil logarjevo ženo. Po krvavem dejanju pa ga žena ustreljenega ni marala.

Svetovna vojna je pojasnila marsikateri zločin, ki bi bil sicer ostal za zmiraj zavrt v temo. Aprila leta 1918, po bitki pri Cambrai, je priznal Bavarec Berner v zadnjih izdihljajih sanitetnemu vojaku, da je umoril nekaj mesecev pred izbruhom svetovne vojne očeta, ker mu je ta branil ženitev z neko žensko. Medvojne zmede so otežkočale policijska poizvedovanja in ni padla niti senca suma na sina umorjenega.

Pobrežje pri Mariboru — Partinje. Smrtna kosa. Po dolgi in mučni bolezni je umrl na Pobrežju dne 15. aprila bivši obče znani, veseli in priljubljeni posestnik iz Partinja Janez Rues. K zadnjemu počitku ga je spremljalo precejšnje število njegovih partinjskih sosedov in znancev. Na sedmini pa so pogrebci nabrali v njegov blag spomin za enega njegovih birmancev, ki se sedaj pripravlja za novomašnika, 131 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala, blagopokojnemu pa večni mir!

Trbonja. Turobno so peli zvonovi, ko je kruta smrt pretrgala nit življenja mladeniču Konradu Dolev, komaj v 26 letu starosti. Kdor ga je poznal in videl pred enim letom, ga je moral občudovati. Bil je postavno velikan, močan in zdrav. Kot godbenik je bil vedno vesel. Zato je njegova smrt tem bolj globoko iznenadila celo župnijo in globoko pretresla domačo hišo, ko je izgubila ljubljene sina. Njegova mati je stavila vanj vse svoje upanje, tolažbo in veselje. A Konrada ni več med nami, šel je v večnost, o kateri govori pesnik tako tolažilno, da »lepše solnce njemu sije, lepša zarja rumeni«. — Nekaj dni pozneje je zatisnil svoje trudne oči Peter Ošlovnik, star 83 let. Bil je najstarejši mož v župniji. Po poklicu zidar in godbenik. Kot muzikant je razveseljeval ljudi

na nešteti gostijah. Kot zidar je pomagal leta 1898 rajnemu škofu Napotniku, ki je posvečeval župno cerkev, zazidati grobek za svetinje ali ostanke mučencev na glavnem oltarju. Tudi njegovega pogreba se je udeležilo mnogo ljudi od blizu in daleč. — Za nova cerkvena ključarja pri župni cerkvi sta postavljena posestnika Jakob Uršnik, po domače Kučej in Valentin Brajnik, po domače Brezovnik. V stalni pokoj je stopil tukašnji g. nadučitelj Martin Kranjčič. Bil je vzor učitelja.

Ruše. Nič novega pod solncem, pravi pregovor. Toda zdí se mi, da to vedno ne drži. Saj ni skoraj dneva, da nam ne bi prinesel kaj posebnega. In tako je te dni imel odbor za pomožno akcijo v Rušah svojo sejo, kjer so odborniki ugotovili, da so začeli delovati 11. januarja, a zaključili 31. marca 1932. V tem času je odbor podpiral od 54 do 91 družin s 156 do 254 člani. Razdelil je 6073 kg krompirja, 326 kg fižola, 428 kg slanine, 140 kg kruha, 1320 kg krušne moke, 1471 kg koruznega zdroba in 113 in pol kg mesa. Skupni dohodki so znašali 22.238.50 Din, izdatki pa 18.793.25 Din. Preostanek se naloži za bodočnost. Vsem, ki so pripomogli, da je akcija tako dobro uspela, izreka odbor tem potom najlepšo zahvalo. — Končno vendar dobimo, kakor se sliši, avtobusno zvezo z Mariborom. In sicer bo vozil od 1. maja dalje g. Pohlín vsak dan dvakrat iz Ruš v Maribor in dvakrat obratno. Odhod iz Ruš bo ob 8. in 14. uri, povratek pa ob 11. in 17. uri. Voznina bo 8 Din za osebo na eno stran. — Umrli so zadnji čas: I. Velca, 14 dni star otrok. Anton Kramer, star 20 let, se je ponesrečil v tovarni za dušik. Ubil ga je električni tok napetosti 500 voltov. Vzor mladeniča, ki je z vsem zaslužkom in vso ljubeznijo skrbel za mater vdovo in še manjše sestre, so spremile vse Ruše na poslednji poti. Tudi pevski zbor mu je zapel in tovarniška (delavska) godba mu je zaigrala v slovo. Dalje je umrl Verbošt Miha, star 78 let. Naj v miru počivajo, preostalim naše sožalje! — Katoliško prosvetno društvo pripravlja za 5. maj materin dan s pestrnim sporedom. Že danes društvo opozarja na ta dan vse ruške mamice. Začetek prireditve bo zvečer ob 8. uri.

Ribnica na Pohorju. Tako veličastnega pogreba še pač nismo imeli, kakor se je tu gori vršil v sredo 20. aprila. Vsaj trikrat premala

prvo železno cesto prometu na razdaljo 18 km (Saint-Etienne — Andrézieux) leta 1827. Prva avstrijska železnica je bila tudi daljša nego vse dotodanje angleške. Njen zgraditelj Franc Anton vitez Gerstner je hotel vpeljati na železnici parni pogon in v tem slučaju, kar se je zgodilo precej pozneje, bi bila imela Avstrija prvo železnico na parni stroj.

Otroci — izumitelji?

Prve parne lokomotive niso tekale same od sebe, temveč so morale odpirati, oziroma zapirati na njihovih cilindrih dve pipi, čim je bat došel do zgornjega ali spodnjega konca. To delo so zaradi njegove prepro-

osebnega strežaja. Nekako preplašeno mu je zatrjevala služinčad, da lovi najbrž s kovači postrvi in je zanesla ribiče pot kam dalje proti Kozjem. Škof ni bil zadrezasto strog, prezrl je netočnost v službi. Opoldne mu ni nobena jed prav teknila. Mizni strežaj se je opravičeval, da je pripravila kosilo oskrbnikova žena, njegov kuhar se ne počuti zdravega radi spremembe zraka. Škofovega kočijaža in konjarje so morali zamenjati domačini. Vse je bolehalo, skoro nikogar od seboj pripeljanih služabnikov ni bilo na spregled.

Cerkvenega kneza so začele oplazovati zle slutnje. Kaj, če je zablodil v tej grabi med tolovajske upornike? Najprej so stegnili roko po njemu zvestih spremljevalcih in kmalu bo zginil tudi sam. Bogznanj kedaj in če sploh bo prodrla vest na Koroško, da je zmanjkalo v teh zakotnih krajih krškega škofa? Najbrž je že jetnik in mu je odločenih le še nekaj dni življenja? Da mu priprosti narod ni naklonjen, se je prepričal na lastne oči, ko je zavil s ceste na kolovoz. Ako mu je ljudstvo sovražno, kaj šele njegovi grajski voditelji!

Prestrašil se je prevzvišeni teh razgrebanj.

Planil je po koncu in se odpravil k duhovnemu tovarišu — k g. župniku. Ko je videl domači dušni pastir škofov strah, čul sumničenja na upor ter tolovajstvo, mu je pokazal iz župnišča na sveže grobove, ki so se vrstili krog cerkve eden poleg drugega. Ker ga pa visoki dostojanstvenik še vedno ni razumel, je izustil strašno besedo: »Kuga!« Škof je izbulil oči, sapo mu je zaprlo, mraz ga je spreletel po celem telesu, sedel je v naslonjač. Namah mu je postalo jasno, da je zašel v gnezdo nečloveškega, ampak kužnega tolovajstva! Kdo bi ga naj bil pozdravljal in se mu klanjal, ko pa je bilo vsacega strah, če ne bo njegov spreved v znamenju še hujšega okuženja in smrti... Njegov sluga, kuhar, mizni strežaj, kočijaž in konjarji, kje drugje so, če ne v objemu kuge ali že celo smrti? Vzdihoval je bolešno, sklenil roke, molil, se pokrižal in odšel brzih korakov v svoj stan. Poklicani oskrbnik je priznal, da je zalezla in oplazila kuga škofovo spremstvo. Razložil mu je vse, kar je že prestal od te grozne morilke Pilštajn, okolica in sploh cela Bistriška, Sotelska dolina ter hrvaško Zagorje. Nazaj bi bilo zanj že